

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Gfv.VI.30.548/2021/5.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Osztovits András előadó bíró

Dr. Farkas Attila bíró

A felperesek: ... I. rendű

... II. rendű

A felperesek képviselője: Dr. Budaházi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Budaházi János ügyvéd)

Az alperes: ...

Az alperes képviselője: Dr. Pulay Gábor ügyvéd

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek: I-II. rendű felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 20.Gf.40.175/2021/5-II. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Budapest Környéki Törvényszék 12.G.40.336/2017/78. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű és II. rendű felperest, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 127.000 (százhuszonhétezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, és az államnak – felhívásra – 759.400 (hétyszázötvenkilencezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] 2007. július 19-én a felperesek az alperestől ajánlatot kaptak az általuk kiválasztott hiteltermékre, valamint kockázatteltérő nyilatkozatot írtak alá. A „Tájékoztatás a külföldi devizában történő finanszírozás általános kockázatairól” megnevezésű okirat szerint a felperesek tudomásul vették, hogy a bank a folyósított kölcsönösszeget a választott devizanemben tartja nyilván és a felperesek kötelezettséget vállaltak arra, hogy a kölcsönt a felperesek által választott külföldi devizában fizetik vissza. Az alperes arról is tájékoztatta a felpereseket, hogy a forint és a felperesek szerződés szerint választott idegengdeviza átváltási aránya a napi piaci mozgások hatására változhat, egy esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás/emelkedés a felpereseknek előre nem látható, előre ki nem számítható többletköltséget okozhat. A finanszírozás devizanemének a forinttal szemben hogyha nő az árfolyama, úgy növekedik a finanszírozás ellenértéke: a tőkeösszeg és kamatainak (törlesztő részleteinek) megfizetéséhez ebben az esetben magasabb forintösszeg szükséges – tehát ebben az esetben a felvett devizahitel visszafizetéséhez több forintot kell megfelelő devizanemre átváltva felhasználniuk.

[2] 2007. szeptember 17-én a peres felek CHF alapú szabadfelhasználású kölcsönszerződést kötöttek. A szerződés VII.2. pontja rögzítette, hogy a felperesek azt a banki felvilágosítást, amely szerint a jelen kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázat keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsönfedezete pedig nem CHF forrás, megértették és ezen információ tudatában is igénybe kívánják venni a kölcsönösszeget.

[3] 2017. március 7-én az alperes a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondta.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[4] A felperesek módosított keresetükben annak megállapítását kérték, hogy a perbeli kölcsönszerződés érvénytelen a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk. 209. § (1) bekezdése), valamint a hitelintézetekről és a vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 203. § (6) és (7) bekezdése, 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjai, valamint az rPtk. 4. §-a, 200. § (2) bekezdése, 227. §-a és 205. § (3) bekezdése alapján. Az érvénytelenség jogkövetkezményeként valamennyi érvénytelenségi ok esetében a szerződés érvényessé nyilvánítását kérték azzal, hogy a felperesek tartozása az alperes felé 2014. április 10-én 11.486.594 forint. Állították, hogy az alperes nem tett eleget az rHpt. és a Ptk. hivatkozott rendelkezéseiből következő tájékoztatási kötelezettségének az árfolyamkockázattal kapcsolatban, annak tartalma nem felel meg az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) vonatkozó joggyakorlatában kifejtett szempontoknak sem, így az tisztességtelennek minősül.

[5] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és másodfokú ítélet

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Megítélése szerint a perbeli kölcsönszerződés a felperesek által hivatkozott egyetlen semmisségi ok miatt sem érvénytelen.

[7] A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel úgy ítélte: a hitelező bármilyen formában eleget tehet tájékoztatási kötelezettségének, így téves a felpereseknek az az álláspontja, hogy az írásbeli tájékoztatás nem helyettesíti a szóbeli kockázatfeltárást. Az rHpt. 203. § (6) és (7) bekezdése, valamint a 2/2014. PJE határozat éppen az írásbeli kockázatfeltáró nyilatkozat útján történő tájékoztatást tekinti elsődlegesnek. A másodfokú bíróság megítélése szerint a szerződés megkötése előtt aláírt kockázatfeltáró nyilatkozat, valamint a szerződés VII.2. pontja szerinti tájékoztatás mindenben megfelel az EUB irányadó ítéleteiben és a Kúria vonatkozó joggyakorlatában kifejtett szempontoknak abból az észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára megállapítható volt, hogy az árfolyamkockázatnak nincs korlátja, azt ők viselik és annak a törlesztőrészletekre és a tőketartozásra is jelentős kihatása lehet.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[8] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetüknek helyt adó határozat meghozatalát kérték. Arra hivatkoztak, hogy a jogerős ítélet az rPtk. 209. §-ába, 205. § (3) bekezdésébe, az rHpt. 203. § (6) és (7) bekezdéseibe,

valamint a 2/2014. PJE határozatba ütköző módon jogszabálysértő. Állították, hogy nem kaptak szóban tájékoztatást az árfolyamkockázatról, annak hiányát az írásbeli tájékoztatás nem pótolja. A tájékoztatás egyébként nem volt egyértelmű és világos, abból számukra nem derült ki, hogy az árfolyamkockázat korlátlan és azt nekik kell viselni. Határozott álláspontjuk, hogy őket csak a szerződéskötéskor kapott tájékoztatás szerinti árfolyamemelkedés terhelheti, ilyen tájékoztatást azonban az alperes ügyintézője a szerződéskötéskor nem adott. A felülvizsgálati kérelmükben részletesen hivatkoztak az EUB vonatkozó joggyakorlatában, valamint a Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság, a Fővárosi Törvényszék és a Fővárosi Ítéltábla konkrétan megjelölt ítéleteiben kifejtettekre is, amelyek szintén azt támasztják alá, hogy a perbeli kölcsönszerződés szerinti tájékoztatás nem egyenlítette ki a felek közötti információs különbséget, így az tisztességtelennek minősül.

[9] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[10] A Kúria a jogerős ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Megállapította, hogy az a hivatkozott indokok alapján nem jogszabálysértő.

[11] A felülvizsgálati kérelemre tekintettel – figyelemmel az rPp. 272. § (2) bekezdésére – a Kúria kizárólag azt vizsgálhatta: a perbeli kölcsönszerződés érvénytelennek minősül-e arra tekintettel, hogy az árfolyamkockázati tájékoztató nem megfelelő tartalmú, így az az rPtk. 209. § (1) bekezdése alapján tisztességtelen.

[12] Az ügyben eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül, az irányadó bírósági gyakorlatnak megfelelően foglaltak állást a perbeli szerződésnek az árfolyamkockázat fogyasztó általi viselését előíró szerződéses feltételei átláthatóságáról, amellyel a Kúria szintén egyetértett: a vizsgált tájékoztatás mindenben megfelel a 2/2014. PJE határozatban, valamint az EUB vonatkozó joggyakorlatában kifejtett szempontoknak. A jogerős ítélet helytálló indokainak megismétlése nélkül a Kúria a következőket emeli ki a felülvizsgálati kérelemmel kapcsolatban.

[13] Elsőként utal arra, hogy az alperes perbelivel megegyező szerződéses feltételeit és azonos tartalmú tájékoztatását már több ügyben is vizsgálta, és azt világosnak és érthetőnek találta, amiből az árfolyamkockázat fogyasztó általi viselését előíró szerződéses feltételek tisztességes jellegére következtetett (Gfv.VII.30.371/2020/7., Gfv.VII.30.220/2020/6., Pfv.I.20.125/2021/3.). Megállapította, hogy a szerződésbe foglalt és a külön okiratban adott tájékoztatásból kitűnik, a kockázat reális és bármilyen mértékű lehet, és figyelmeztetést tartalmaz arra vonatkozóan is, hogy mindez a fizetési terhek jelentős növekedésével járhat, amit az alperes nem vállal át. A tájékoztató alapján az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes, átlagos fogyasztó felmérhette az árfolyamváltozásnak a szerződés teljesítésére kiható lehetséges következményeit, és a személyi, vagyoni viszonyaira vonatkozó akár jelentős hatását.

[14] A Kúria figyelemmel volt a fentieken túl arra is, hogy Jogegységi Panasz Tanácsa a 2021. november 22-én hozott és a Magyar Közlöny 2021. évi 243. számában 2021. december 28-án közzétett Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozata (a továbbiakban: JPE határozat) értelmében a 2/2014. PJE határozat 1. pontja (Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen, vagy teljesen érvénytelen) azzal a kötelező (kiegészült) értelmezéssel alkalmazható, amely szerint akkor megfelelő tartalmú az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelni tudja, hogy a nemzeti fizetőeszköz (a forint) árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet (JPE határozat elvi tartalom, 34. pont).

[15] Az alperes tájékoztatója fenti elveknek való megfelelőségéről a Kúria a PJE határozatot követően szintén állást foglalt már (Gfv.VI.30.226/2021/9.), amelyre tekintettel az előzőekben megjelölt egyedi ügyekben folytatott joggyakorlata a PJE határozatot követően is kötelező erejűként hivatkozható.

[16] A felperesek sem a keresetükben, sem a felülvizsgálati kérelmükben nem hivatkoztak a Kúria által korábban még nem vizsgált szempontra, amely megalapozhatta volna a kialakult joggyakorlatától való eltérést.

[17] A Kúria mindezekre figyelemmel a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

[18] 1959. évi IV. törvény 209. § (1) bekezdése, 2/2014. PJE határozat, Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozat

A döntés elvi tartalma

[19] Akkor megfelelő tartalmú a deviza alapú kölcsönszerződésben az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelni tudja, hogy a forint árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára

akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet.

Záró rész

[20] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felpereseket az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes –a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdéseire figyelemmel, az alperes jogi képviselője által ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló – felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

[21] A felperesek az illetékfeljegyzési joguk folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése alapján kötelesek az államnak felhívásra megfizetni. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a felperesek kérelmére, az rPp. 274. § (1) bekezdésének megfelelően tárgyaláson bírálta el.

[22] Az ítélet elleni felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. április 26.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András s.k. előadó bíró,
Dr. Farkas Attila s.k. bíró

hitelélül:

A kiadmány

S.K.

bírósági ügyintéző